

то, сирѣчь, не е достаточнo самичко да спаси чeлoвѣкa. То е кaтo онзи стъпнъ, който нoщa е показвалъ на Еврeнтъ пѣтa въ пѣстынaтa: сирѣчь показва само пѣтa, a не влече кълъ пѣтa на спасеніeтo. То е даръ Божій, който предшeствeдвa: нъ трѣбвa и чeлoвѣчeскoтo произвoлeніe да върви сaмъ нeгo. Знaй, чe Богъ е Онзи, Койтo призвавa: нъ трѣбвa и чeлoвѣкъ да сдѣшa. Божіeтo цeніe е eднo само колeлo, eднo само крылo: нъ потрѣбнo е и дрѣгoтo колeлo, и дрѣгoтo крылo, нашeтo цeніe. За да ходимъ по пѣтa на спасеніeтo, за да хвъркнемъ на нeбeтo. Божіeтo цeніe, и чeлoвѣчeскoтo цeніe, сзстaклaвaтъ предoпpeдѣлeніeтo. Искa Богъ, кoгa искa и чeлoвѣкъ. Чeлoвѣкъ е предoпpeдѣлeнъ.

Богъ отъ началoтo сзсдaлъ чeлoвѣкa. свoбoдeнъ, гoвopи Дѣхъ Свaтый чpeзъ устaтa на прeмъдрaгo Грaхa: „Изъ началa сoтвopи чeлoвѣкa, и ѡстaви и въ рѣцѣ вѣли егѡ.“⁽¹⁾ Той гo oстaвиaвъ въ свoятa мѡ вoлa, и пoдъ чeлoвѣчeскaтa свoбoднoстъ. Сaмъ Богъ нe искa да имa никaкeвъ влaстъ. „ѡстaви и въ рѣцѣ вѣли егѡ.“ Богъ е Всeсилeнъ въ Свoятa влaстъ, и чeлoвѣкъ е вcесилeнъ въ свoятa свoбoднoстъ, съ тoвa само рaзличіe; чe Богъ, кoетo цe, тoвa пpaви, и нѣмa никaквa силa да мѡ прeпaтствeдвa. A чeлoвѣкъ, кoетo нe цe, нe пpaви, и нѣмa никaквa силa да гo нaсилн. Нe е вьзмoжнo да нe нaпpaви Богъ тoвa, кoетo Той цe: тaкoждe е нeвъзмoжнo да нaпpaви чeлoвѣкъ тoвa, кoетo той нe цe. И спopедъ тoвa, кaктo нa чeлoвѣкa нe е вьзмoжнo да сa спаси бeзъ Божіeтъ блaгoдaтъ: тaкa ни Богъ мoжe да спаси чeлoвѣкa бeзъ свoбoднoтo чeлoвѣчeскo цeніe. „Блaгoдaтъ,“ гoвopи свaтый Злaтaвeтъ, „ѡщe и блaгoдaтъ ѣсть, хoтaщихъ спaсaетъ.“⁽²⁾ Нашeтo спaсeніe е рaбoтa нaшa, и Божіa, кaктo учи Бoгoслoвeчeтъ: „Пoдoвaшe вo и ѣжe въ нaсъ вѣти, и ѡ Бѣa спaсaти сa.“ (Слoвo 31.) Дъждътъ пaдa нa зeмлaтa: нъ зeмлaтa нe пpинoсa плoдъ, aкo зeмлeдѣлeчeтъ нe пpилoжи тpѣдъ. Слъзнцeтo грѣe нa всѣкъдѣ: нъ трѣбвa да си oтвopи oчиты онзи, който искa да види сзслeчнeчeтъ сѣтaинъ. Тoвa oзнaчaвa, чe Богъ дaвa всичкeтъ блaгoдaтъ и пoмoщъ: нъ трѣбвa да сa стичa съ Божіaтa блaгoдaтъ, да сдѣйствeдвa съ Божіaтa пoмoщъ и чeлoвѣчeскoтo цeніe. Богъ пoискaлъ да спаси Нoя отъ всeміpнiя пoгoнъ: нъ зaпoвѣдaлъ, щoтo и сaмъ Нoя, съ хѣдoжeствoтo нa рцѣ-

[1] гл. 15. ст. 14. [2] Слoвo. 18, нa пoсл. кѣмъ Римл.